

Wstęp	9
-------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

Rozdział I. Organizacja życia fotograficznego w latach 1944–1949

1. Wprowadzenie	21
2. Oczekiwania fotografów wobec władz, geneza postulatów	22
3. Wydział Fotografiki w Resorcie Kultury i Sztuki Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego w Lublinie	26
4. Odrodzenie życia fotograficznego w latach 1945–1946	28
5. Działalność ośrodka poznańskiego w latach 1945–1949	30
5.1. Stowarzyszenie Miłośników Fotografii w Poznaniu	30
5.2. Referat Fotografiki poznańskiego Urzędu Wojewódzkiego	40
6. Referat Fotografiki w Ministerstwie Kultury i Sztuki. Początki planowej gospodarki fotografią i koncepcje związku twórczego fotografów	45
7. Powstanie Polskiego Towarzystwa Fotograficznego. Początek centralizacji życia fotograficznego	49
8. Działalność warszawskiego oddziału PTF. W stronę ideologizacji twórczości fotograficznej	56
9. Pozostałe aspekty i problemy organizacji życia fotograficznego w drugiej połowie lat 40.	61
10. Podsumowanie	65

Rozdział II. Fotografia ojczysta

1. Wprowadzenie	67
2. Fotografia ojczysta w latach trzydziestych	68
3. Dokumentacje zniszczeń wojennych	77
4. W kręgu instytucji, główni „aktorzy” i mecenas dokumentacji Ziemi Odzyskanych	92
4.1. Akcje dokumentalne Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego na Ziemiach Odzyskanych	93
4.2. Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji – fotograficzno-krajoznawcze objazdy po Ziemiach Odzyskanych w latach 1947–1949	95
4.3. Znaczenie zdjęć Jana Bułhaka powstałych na zlecenie Ministerstwa Komunikacji i PTK	99

5. W kręgu Instytutu Zachodniego	106
6. Stowarzyszenia fotograficzne w akcji dokumentowania Ziemi Odzyskanych	113
7. Zmierzch fotografii ojczystej	118
8. Testament Bułhaka – książka pt. <i>Fotografia ojczysta</i>	125
9. Znaczenie fotografii ojczystej w drugiej połowie lat 40.	128
10. Podsumowanie	129

Rozdział III. Estetyczny tygiel. Wielość postaw na salonach fotografii w II połowie lat 40.

1. Wprowadzenie	131
2. Powrót piktorializmu	132
2.1. Podstawy teoretyczne estetyki piktorialnej	132
2.2. Styl Wańskiego	141
2.3. Poznańskie sukcesy	145
2.4. Ostatnie manifestacje powojennego piktorializmu	154
3. Epizod nowoczesny 1947–1949	155
3.1. Główne wydarzenia	155
3.2. Zbigniew Dłubak i Fortunata Obrąpalska	156
3.3. Wystawa <i>Nowoczesna fotografia polska</i> w 1948 roku	166
3.4. Fotomontaże Aleksandra Krzywobłockiego	175
3.5. Znaczenie wystąpienia „nowoczesnych”	178
4. Triumfujący piktorializm na wystawie <i>Praca robotnika i rolnika</i>	180
5. Podsumowanie	191

Rozdział IV. Wykuwanie socrealizmu – wystawa *Pokój zwycięża*

1. Wstęp	193
2. Koncepcja wystawy <i>Pokój zwycięża</i>	194
3. Nowa ikonografia – wykuwanie tematyki socrealistycznej	203
3.1. Adaptacje	203
3.2. Wspominając Wystawę Fotografiki Sowieckiej	211
3.3. W stronę ikonografii produkcyjnej	216
3.4. Potęga zestawów	219
4. Podsumowanie	227

CZĘŚĆ DRUGA

Rozdział I. Organizacja życia fotograficznego w latach 1950–1955

1. Wprowadzenie	231
2. Podstawy reorganizacji życia fotograficznego w latach 1950–1955	232
3. Pomiędzy Poznaniem a Warszawą. Podstawowe linie napięć	235
3.1. Instytucjonalno-ideologiczne uwarunkowania konfliktu	235
3.2. Krytyka „wstecznicstwa” Zarządu Głównego PTF	237
3.3. Sąd nad poznańskimi działaczami	239
3.4. Spór o „Świat Fotografii”	243
3.5. Walka o przewodnictwo w Zarządzie Głównym PTF	245
3.6. Kto jest fotografikiem?	247

3.7. Zmiany w „fotograficznych” strukturach MKiS w świetle procesów centralizacyjnych	247
4. Kształtowanie struktur i oblicza ideowego Związku w latach 1950–1955	250
4.1. Początki doktryny	251
4.2. Stabilizacja doktryny	255
4.3. Eskalacja doktryny	260
4.4. Upadek doktryny	264
5. Narzędzia dyscypliny ideologicznej w ZPAF	266
5.1. Nowy statut i struktury ZPAF	266
5.2. Komisja Artystyczna ZPAF w latach 1952–1954	268
5.3. Zespoły Twórcze	270
6. Polskie Towarzystwo Fotograficzne	274
6.1. Podstawy ideowe Polskiego Towarzystwa Fotograficznego w latach 1950–1955	274
6.2. Początki wdrażania nowego „programu” w latach 1950–1951	279
6.3. Pomiędzy zjazdem wrocławskim a krakowskim, początki umasowienia fotografii amatorskiej	283
6.4. Rewolucja w praktyce PTF po zjeździe krakowskim	290
6.5. Krach systemu	296
7. Muzeum Fotografiki – krótka historia niezrealizowanego projektu	299
8. Podsumowanie	302

Rozdział II. Teoria i praktyka socrealizmu w kontekście historii fotografii

1. Wprowadzenie	304
2. Prawodawcy fotograficznego socrealizmu	305
3. Czerwiec 1952 roku – cezura Walnego Zjazdu PZF	307
4. Socrealizm i historia fotografii	309
4.1. Podstawy nowego sposobu interpretacji dziejów fotografii	309
4.2. W walce o marksistowską wersję historii fotografii – tezy Tadeusza Cypriana z referatu zjazdowego w 1952 roku	314
4.3. Tradycja odrzucona	316
4.4. Tradycja zaanektowana	319
4.5. Tradycja pominięta	326
4.6. Historia fotografii historią środków produkcji	333
5. W walce o ideowe oblicze polskiej fotografii artystycznej – tezy Zbigniewa Pękośławskiego i Adama Johanna z referatów zjazdowych w 1952 roku	336
6. Jak zrobić zdjęcie socrealistyczne?	339
6.1. Podstawy. Walka o fotografię socrealistyczną w ZSRR	340
6.2. Spory o teorię obrazu socrealistycznego w Polsce w latach 1950–1952	346
7. Wystawy – praktyczna realizacja postulatów realizmu socjalistycznego	355
7.1. II Ogólnopolska Wystawa Fotografiki	356
7.2. Wystawa <i>Realizm socjalistyczny w fotografii</i>	367
8. Podsumowanie	377

Rozdział III. Dyskusje w cieniu schematyzmu – upadek socrealizmu

1. Wprowadzenie	380
2. Czym jest schematyzm?	381
3. Zagadnienie schematyzmu w świetle II Zjazdu PZPR	383

4. Dyskusja w trakcie II Narady Twórczej członków ZPAF w dniu 16 maja 1954 roku w Warszawie	386
5. Przeniesienie dyskusji na łamy „Fotografii”	390
6. Fotoreportaż „artystyczny” <i>versus</i> fotografia prasowa	394
7. Rok 1955	397
8. Recepcja V Ogólnopolskiej Wystawy Fotografiki	404
9. Alfred Ligocki i ostatnia próba restytucji realizmu socjalistycznego	410
10. Podsumowanie	414

Rozdział IV. Poza głównym nurtem. Środowisko poznańskie po Walnym Zjeździe PZF w czerwcu 1952 roku

1. Wprowadzenie	419
2. W poznańskiej delegaturze ZPAF	421
3. W poznańskim oddziale PTF	432
3.1. Sekcja Artystyczna – podstawy działania	434
3.2. Wybrane realizacje	442
3.3. Fotografia przyrodnicza	448
4. Podsumowanie	454

Zakończenie	455
--------------------------	-----

Nota redakcyjna	459
------------------------------	-----

Bibliografia	461
---------------------------	-----

Spis ilustracji	479
------------------------------	-----

Skorowidz	487
------------------------	-----

The disturbed era. Polish art photography between 1945–1955 (Summary)	495
--	-----